

پاسخ دولت به نقدهای کارشناسان

از یارانه پرداختها تا ملموس نبودن خروج از رکود

حبیب نیکجو

هماهنگ ترین تیم اقتصادی را داریم!

من واقعا نمی دانم منشاء این برداشت ها (وجود اختلاف نظر میان دولتی ها) چیست. در حوزه موضوعات اقتصاد خرد که حوزه های بخشی است شاید نظرات متفاوت وجود داشته باشد اما در مسائل اقتصاد کلان با اطمینان می گویم که هم اکنون در تیم اقتصادی دولت اختلاف نظری وجود ندارد. در دولت های قبل فراوان در مسائل اقتصاد کلان اختلاف نظر بین مردان اقتصادی کابینه وجود داشت. آنهایی که می گویند الان اقتصاد را چه کسی مدیریت می کند برای زمانی است که مثلا دکتر طیب نیا در باره یک موضوع اقتصادی یک نظری داشته باشند و مثلا من و آقای نوبخت هر کدام نظر متفاوتی داده باشیم.

اما این جزء موهبتات این دولت است که بین تیم اقتصادی در مسائل اقتصاد کلان اختلاف نظر نیست. من با اطمینان می گویم که اگر بجای من در این مصاحبه آقای طیب نیا هم نشسته بودند و شما این سوالات را از ایشان می پرسیدید همین جواب ها را می دادند. چند بار هم گفته ام که از هر کدام از ما سوال پرسید نظر اتمان با یکدیگر متفاوت نیست.

چرا مردم انصراف ندادند؟

چون همه این فکر را می کنند هیچ کس انصراف نمی دهد؛ این موضوع خیلی پیچیده است. در چنین حالتی وقتی مردم در این شرایط، ۱۳۰۰ میلیارد تومان از مال خودشان به دولت کمک می کنند واقعا عدد بزرگی است. اما اگر بخصوص فرآیند داوطلبانه و خیر خواهانه مردم همزمان شود با چوب تهدید بالای سرشان، اینها با هم جور در نمی آیند. اینکه بگوییم مردم انصراف دهید و از طرف دیگر بگوییم جریمه سه برابری روی میز است، ترکیب ناسازگاری را تشکیل می دهد.

چرا بی سرک نکشیدن به حساب ها

اصلا فرض کنید فرم اطلاعات بانکی مردم را در اختیار دولت

قرار دهند، باید دید که به صلاح است یا نه. اولاً این کار به صلاح نیست چون وقتی سرک کشیدن به حساب های بانکی رسمیت پیدا کند مردم به سرعت واکنش نشان می دهند و تلاش می کنند موجودی بانکی خود را به حداقل برسانند و در بازار ارز و سکه و هر چیز دیگری غیر از پول نقد حضور پیدا می کنند. این در اقتصاد آشوب و بلوا درست می کند.

اما فرض کنید که اصلا این مورد هم نبود، وقتی درباره حساب بانکی صحبت می کنیم باید این را در نظر داشته باشیم که مثلا فردی حساب بانکی دارد و ماشین یا خانه اش را به فرد دیگری می فروشد طی یک روز حساب وی خالی و حساب دیگری پر می شود، در این حالت ما باید چه کار کنیم؟ حدود ۳۵۰ الی ۳۶۰ میلیون حساب بانکی در کشور داریم.

فرض کنید همین الان تمام اطلاعات را به شما دادند چطور ارزیابی و تشخیص ممکن است؟ چون هر روز این حساب ها نوسان دار دو ممکن است روزی پریا خالی شود.

چرا رشد مثبت اقتصادی به اشتغال منجر نشد؟

بین نرخ رشد اقتصادی و میزان اشتغالزایی در بلند مدت رابطه برقرار است. در دوره خروج از رکود تولید کاهش پیدا می کند اما تعداد نیروهای کار کاهش پیدا نمی کنند به عنوان مثال کارخانه ای که میزان تولید آن کاهش پیدا کرده امکان تعدیل نیرو را ندارد.

در نتیجه هنگامی که اقتصاد از رکود خارج می شود به میزان لازم اشتغالزایی نمی شود. برای تعریف ارتباط نرخ بیکاری با میزان اشتغالزایی مفهوم دیگری به نام مشارکت نیز سهیم است.

برای بررسی دقیق تر این موضوع می توان گفت که چه تعداد کسانی بودند که در سال ۹۲ وارد بازار کار نمی شدند و چه تعداد کسانی در سال جاری با وجود وضعیت خوب اقتصادی و در شرایط رو به رشد وارد کار شدند. روشن است که هنگامی که اقتصاد کشور بار رکود مواجه است امید به اشتغال و مشارکت

نگاه تک بعدی به قضایا و یک سو به قاضی رفتن، امری خلاف منطق است. از این رو، در مقابل نقدها و نظرات کارشناسان اقتصادی، به سراغ اقتصاد دانان دولتی رفتیم. اما بنا به دلایل مختلفی نظیر کمبود وقت، شرکت در همایش ها و نشست ها و ... موفق به مصاحبه با این عزیزان نشدیم. لذا از آنجاییکه رسالت روزنامه خراسان، نگاه دوسویه و تعادلی به مسائل است، از میان صحبت ها و گفت و گوهای گذشته مشاور ارشد اقتصادی دولت، دکتر مسعود نیلی، پاسخی به برخی از سوالات منتقدان را پیدا کردیم. دکتر نیلی استاد اقتصاد دانشگاه شریف است و از وی به عنوان نظریه پرداز دولت بازدهم یاد می شود هر چند وی سهم خود در تصمیم گیری های اقتصادی دولت را اندک می داند اما وی اثر گذار ترین فرد تیم اقتصادی دولت است در ادامه نظرات دکتر مسعود نیلی، مشاور اقتصادی رئیس جمهور را در مواجهه با این مسائل مرور می کنیم: